

LIITE 3: ALUEKESKUSOHJELMAN TULOSKERTOMUS VUODELTA 2007**Ohjelma-alue: Vaasan seutu****Hakijaorganisaatio: Vaasanseudun Kehitys Oy VASEK****1. Aluekeskusohjelman toimintasuunnitelmassa vuodelle 2007 esitetyn toiminnan tulokset.**

Vaasan seudun aluekeskusohjelmaa hallinnoi Vaasanseudun Kehitys Oy VASEK. Ohjelmatyötä käsitellään ohjausryhmässä, jossa ovat edustettuina VASEK:n hallitus (alueen kunnat, teollisuus, pk-sektori, tiede- ja ammattikorkeakoulut) sekä asiantuntijatahoina Pohjanmaan liitto, Pohjanmaan TE-keskus ja Pohjanmaan kauppakamari. Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2007 neljästi (23.3, 19.6, 25.10 ja 4.12.) Ohjelman koordinoinnista vastaa osa-aikainen (n. 65%) ohjelmapäällikkö, jolla on tukenaan yhtiön toimitusjohtajan lisäksi mm. viestinnästä vastaavaa yhtiön henkilökuntaa. Varsinaiseen hallintoon oli budjetoitu yhteensä 120.000€ vuonna 2007, joka käytettiin lähes täysimääräisesti ohjelman hallintoihin ja viestintään (ml. käännöstoiminnot) liittyviin palkkamenoihin, verkko- ja esiteviestinnän kuluihin, toimisto- ja vuokratiloihin sekä matkustuskustannuksiin.

Seuraavassa esitellään varsinaisten ohjelmaa toteuttavien kehittämiskokonaisuuksien tulokset vuodelta 2007:

1. KIBS (Knowledge Intensive Business Services / Osaamisintensiivisten yrityspalveluiden kehittäminen)

Teema-alueen koordinoinnista vastasi VASEK:n laatimaan sopimukseen perustuen Vaasan yliopiston Levón – instituutti. KIBS-teeman toteutus jakaantui vuoden 2007 aikana toimintasuunnitelman mukaisesti seuraaviin osa-alueisiin:

- Käännös- ja tulkkauspalvelut
- Talouhallintopalvelut
- Contact Center –palvelut
- Insinööri- ja suunnittelutoimistopalvelut

Vuoden 2007 toimintaa koskien Levón -instituutti teki myös erilliset rahoitus sopimukset Kristiinankaupunki-Närpiö alueelle ulottuvasta toiminnasta Ab Företagshuset Dynamo Oy:n kanssa ja Pietarsaaren alueelle ulottuvasta toiminnasta Pietarsaarensuudun Elinkeinokeskus Concordia Oy:n kanssa.

Aluekeskusohjelman kautta myönnettyä siemenrahoituksella selvitetiin valittujen painopistealojen yritysten kehittämistarpeet, jonka pohjalta käynnistettiin pääosin erillisrahoitteisia koulutus- ja kehittämistoimenpiteitä.

Käännös- ja tulkkauspalvelujen vastuuhenkilönä Levón -instituutissa oli FM Hanna Turpeinen. Toiminta aloitettiin tarvekartoituksella jo tammikuussa 2007 ja samalla hankkeen suunnittelun tueksi perustettiin teema-ryhmä.

Täydennyskoulutuksena suunniteltiin kuusi koulutusjaksoa, joista neljä on toteutunut vuoden 2007 aikana.

- Kääntäjät yrittäjinä 10-11.9.2007: 25 osallistujaa
 - Kielenhuolto ja terminologia 4-5.10.2007: 27 osallistujaa
 - Tulkkausharjoituksia 15-16.11.2007: osallistujia 8 (maksimimäärä/kerta)
 - Käännös-ohjelmat ja verkkosanakirjat sekä internet-osaaminen 13-14.12.2007: 31 osallistujaa
- vuodelle 2008 on suunniteltu koulutuspaketti: Språkvård och terminologi/svenska språket sekä Tolkningsövningar 2

Käännös- ja tulkkauspalvelujen verkostoitumista edistettiin järjestämällä Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton (SKTL) informaatiotilaisuus, jonka tavoitteena oli paikallisosaston perustaminen Vaasaan. Paikallisosaston ensimmäinen kokous oli 4.10.2007 ja SKTL myönsi uudelle Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnat kattavalle jäsenjärjestölle toiminta-avustuksen.

Kielipalveluteeman osana on myös toimittu suunnitellun valtion kielipalvelukeskuksen sijoittamiseksi Vaasaan. Valtioneuvoston kanslian asettaman Valtion kielipalvelut –hankkeen selvitysmies Håkan Mattlin esitti 28.2.2007 luovuttamassa raportissaan valtion kielipalvelukeskuksen perustamista Vaasaan 1.1.2008 alkaen. Levón –instituutin ja VASEK:n yhteistyönä laadittiin kielipalvelukeskuksen sijoittamiseen ja sitä koskevan päätöksenteon tueksi selvitys Vaasan seudun vahvuuksista, osaamisesta ja edellytyksistä toimia sijoituspaikkana. Tämä raportti luovutettiin hallinto- ja kuntaministeri Mari Kiviniemelle 14.11. ja toimitettiin tämän jälkeen mm. muille asiaan liittyville ministereille, Vaasan vaalipiirin kansanedustajille sekä alueellistamisen koordinaatiotyöryhmälle.

Taloushallintopalvelujen vastuuhenkilönä Levón-instituutissa oli ekonomi Mikael Hallbäck.

Toiminta aloitettiin alan yrityksille suunnatulla kyselyllä, joka lähetettiin 200 tilitoimistolle Vaasan seudulla, Pietarsaaren seudulla ja Suupohjan rannikkoseudulla. Kyselyn perusteella ilmenneiden kehittämistarpeiden perusteella suunniteltiin seuraavat koulutus- ja kehittämistoimenpiteet vuonna 2007:

- Johtajuuden ja omistajuuden muutokset yrityksen myynnin ja sukupolvenvaihdoksen yhteydessä 23.10.2007 ja 6.11.2007. Osallistujia 5 (suomeksi).
- Förändringar i ägande och ledning i samband med företagens försäljning och generationsskifte 30.10.2007 och 13.11.2007. 14 osallistujaa (ruotsiksi).
- Taloushallinnon sähköistämisseminaari 27.11.2007: 32 osallistujaa.
- Kumppanuussuhteet ja asiakashallinta: Miten rakennan kestävän asiakassuhteen? 10.12.2007 ja 17.12.2007: 10 osallistujaa.

Teemaryhmä valmisteli loppuvuonna myös vuodelle 2008 ajoittuvia toimenpiteitä, joita ovat mm.:

- taloushallinnon sähköistämisen erillishanke tilitoimistoille ja heidän asiakasyrityksilleen, jonka puitteissa sähköistettyyn taloushallintoon siirtyminen tullaan toteuttamaan käytännössä
- taloushallintoon liittyvää kielikoulutusta (ainakin suomi-ruotsi-suomi)
- taloushallintoon liittyvää lainsäädännön koulutusta
- omistajanvaihdosasioihin liittyvää jatkokoulutusta

Contact Center –palvelujen vastuuhenkilönä Levón-instituutissa oli ekonomi Hannu Mitts. Kohderyhmänä ovat olleet kaikki Vaasan seudulla toimivat contact-center / help desk -palveluja tarjoavat organisaatiot. Nämä on haastateltu henkilökohtaisin tapaamisin, jonka yhteydessä tehtiin samalla henkilöstömääräkysely ja koulutustarvekartoitus. Syyskuussa tehdyn kartoituksen mukaan Vaasan seudulla oli toimialalla yhteensä 610 työpaikkaa, jonka arvioitiin kasvavan kuluvan vuoden aikana vielä 69 työpaikalla. Kartoituksen perusteella ei ilmennyt yleistä ja yhteistä koulutustarvetta (suuri osa koulutuksesta räätälöidään yritysکوhtaisesti). Joka tapauksessa kohderyhmäorganisaatioiden edustajille on informoitu yleisesti alueella saatavissa olevista koulutuksista ja henkilöstöä onkin hakeutunut mm. johtamiskoulutukseen. Tämän lisäksi kohderyhmälle tarjottiin vuoden 2007 lopulla vielä seuraavaa:

- Kumppanuussuhteet ja asiakashallinta: Miten rakennan kestävän asiakassuhteen 10.12.2007 ja 17.12.2007.

Contact Center teeman yhteydessä on myös selvitetty toimialan yritysten odotuksia ja tarpeita etablointivaiheessa ja tehty selvitys uuden merkittävän contact center –toimijan etabloitumisesta Vaasaan. Lisäksi on koottu yritysten yhteinen työryhmä, jonka puitteissa valmistellaan alan toimintaedellytysten vahvistamiseen liittyviä toimenpiteitä. Näitä ovat vuonna 2008 mm. kielikoulutus suomi-ruotsi-englanti, ohjelmistokoulutukset sekä contact center -toimialan profiilin nostoon tähtäävät toimenpiteet.

Insinööri- ja suunnittelutoimistopalvelujen vastuuhenkilönä Levón –instituutissa oli KTM Helena Eteläaho. Alan yrityksille (77 kpl) tehtiin muiden KIBS alojen mukaisesti koulutus- ja kehittämistarpeita kartoittava kysely, jota on täydennetty muutaman suurehkon toimiston johdon henkilökohtaisin haastatteluin. Suurimmat kehittämistarpeet olivat hieman yllättäen projektinhallinnan ja johtamisen alueella teknisen osaamisen sijaan. Tältä pohjalta käynnistettiin koulutustoimenpiteiden suunnittelu, joiden toteutus ajoittuu vuoden 2007 loppuun ja vuodelle 2008. Vuonna 2007 toteutettavia ovat:

- Kumppanuussuhteet ja asiakashallinta: Miten rakennan kestävän asiakassuhteen 10.12.2007 ja 17.12.2007
- Seminaari tutkimuksen tuloksista ml. teema suunnittelun uusista työkaluista 19.12
- lisäksi on suunniteltu eräälle alan suurimmista toimijoista pilottina esimiesvalmennuspaketti, johon osallistuu 20 henkilöä

Lisäksi nimetyt teemaryhmän puitteissa on huomioitu ongelmat ammattitaitoisen työvoiman saatavuudessa, minkä osalta on käyty vuoropuhelua toimialaa edustavien yritysten ja koulutusorganisaatioiden kesken.

2. Puutaloteollisuuden ja sen alihankintaverkoston kehittäminen

Vaasan seudulla toimii useita keskisuuria talovalmistajia, joilla on merkittävä suora ja välillinen työllistävä vaikutus alueen maaseutuvaltaisissa osissa. Näiden kanssa on yhteisesti valmisteltu koko toimialaa vahvistava kehittämiskokonaisuus, jossa talotehtaat ovat mukana myös yksityisellä rahoitusosuudella. Kehittämispänsuhteen tavoitteena on löytää uusia ratkaisuja talojen energiankulutuksen hallintaan ja dokumentointiin, sertifiointeihin ja CE-merkintään liittyvät selvitykset, Prefab-ratkaisut, älytalot, alihankintaverkoston kehittäminen, toimenpiteet työvoiman saatavuuden turvaamiseksi, yhteistyö tuotantoteknisissä innovaatioissa sekä tuotesuunnittelun kehittäminen. Toimenpidekokonaisuudella on niin ikään markkinoinnillisesti vahva kytkentä Vaasassa järjestettäviin valtakunnallisiin asuntomessuihin vuonna 2008.

Aluekeskusohjelmatyö puutaloteollisuudelle suunnattujen kehitystoimenpiteiden varsinaisesta toteuttamisesta lähti käyntiin toukokuussa puutaloalalle valitun kehittämiskoordinaattorin (DI Tuulia Taanila, Woodpoint/Rannikon metsäkeskus) tutustumiskierroksella kehittämissyhteistyössä mukana oleviin yrityksiin. Kierroksella kartoitettiin yritysten kehitystarpeita, nykytilannetta ja mahdollisuuksia yhteistyöhön eri osa-alueilla laadittuun kehittämissuunnitelmaan perustuen. Tässä vaiheessa tehtaiden suurin toive oli saada tietoa 1.1.2008 voimaan astuvasta energialainsäädännöstä ja siitä mitä toimenpiteitä se aiheuttaa talotehtaille. Talotehtaille laadittiin yhteistyössä Excel-laskentapohja, jolla he itse voivat laskea energiatehokkuusluvun ja tulostaa normien mukaisen energiatodistuksen ja lähtötietolomakkeen molemmilla kotimaisilla kielillä. Ohjelma lähetettiin yrityksille koekäyttöön lokakuussa 2007 ja sitä parannetaan saadun palautteen perusteella.

Toinen toive, jota lähdettiin selvittämään vuonna 2007 ja jossa yhteistyöstä saattaa olla merkittävästi hyötyä alueen taloteollisuudelle, on CE- merkintä ja siinä erityisesti ETA:n hakeminen. CE- merkinnän saaminen suurelementeistä koostuvalle talopakettile tarkoittaa ETA:n (Eurooppalainen Tekninen Hyväksyntä, European Technical Approval) laatimista ETAG 007:n mukaan ja tilaelementtipaketille ETAG 023:n mukaan sekä vaatimuksenmukaisuustodistusta. Näillä on jatkossa tärkeä merkitys vientimarkkinoilla, mutta myös kotimaan tuotannon ja markkinoiden kannalta saavutetaan kilpailuetua (muuttuvat mahdollisesti pakollisiksi 2012).

Suomalaisen (VTT) ja ruotsalaisen (Sitac) hyväksyntälaitoksen (EOTA:n jäsenlaitos) edustajat vierailivat yrityksissä lokakuun aikana. Tällöin kartoitettiin yritysten mahdollisuutta hakea CE- merkintää tuotteilleen sekä keskusteltiin ETA:n hakemisen toteuttamistavoista erilaisilla yhteistyökombinaatioilla sekä luonnollisesti hinnasta. Täysin vertailukelpoista hintaa ei saatu, koska kumpikaan hyväksyntälaitos ei voinut antaa täsmällistä tarjousta. Hinta riippuu paljolti siitä, miten täydellisenä materiaali eri talotehtailta toimitetaan hyväksyntälaitokselle. Joulukuun aikana tehdään ratkaisu toteuttamistavasta saatujen lisäselvitysten ja tarkennusten pohjalta.

Aluekeskusohjelmahankkeen puitteissa Woodpointin [www-sivuille \(www.woodpoint.fi\)](http://www.woodpoint.fi) perustettiin infopankki, joka palvelee kehittämiskokonaisuudessa mukana olevien yritysten lisäksi kaikkia puurakentajia ja alihankkijoita. Infopankkiin on koottu keskeistä lainsäädäntöä kehittämiskokonaisuuden eri osa-alueilta sekä muuta tietoa ajankohtaisista aiheista.

Puutaloalan markkinointiin ja työvoiman rekrytointiin liittyen on toimittu yhteistyössä sekä alueellisesti että kansallisella tasolla. Vaasan yliopiston markkinoinnin laitoksen kanssa on valmisteltu toimenpiteitä puutuotealan houkuttelevuuden edistämiseksi. Alueen talotehtaiden kannalta hyvin keskeinen tapahtuma on valtakunnalliset Asuntomessut Vaasassa kesällä 2008, jonka osallistumiskonseptia on valmisteltu sekä kuluttajien/asiakkaiden että työvoiman rekrytoinnin lähtökohdista.

3. Logistiikan kehittäminen

Vaasan seudulla on käynnissä laajoja infrastruktuurihankkeita logistiikan tehostamiseksi. Näitä ovat Vaasan lentoaseman (valtakunnan 4. suurin lentoasema sekä kansainvälisessä matkustajaliikenteessä että rahtiliikenteessä tällä hetkellä) kehittämiseen ja rahtiliikenteeseen liittyvät kehittämis- ja investointihankkeet, Vaasan matkakeskus, Runsorin maaliikennekeskus ja muut merkittävät tiehankkeet. Alueen saavutettavuuden kannalta keskeinen hanke on Vaasan radan sähköistäminen. Merenkurkun ylittävän laivaliikenteen rahtivolyymit ovat kasvaneet tasaisesti viime vuosina, matkustajaliikenne puolestaan on vakiintunut vajaaseen 100 000 henkilöön vuodessa. Vuonna 2007 on erityisesti Vaasan kaupungin toimesta haettu ratkaisuja Merenkurkun ympärivuotisen rahti- ja matkustajaliikenteen turvaamiseksi.

Aluekeskusohjelman osalta linjattiin vuoden 2007 kehittämistavoitteiksi selvittää kehittämistarpeet ja –mahdollisuudet seuraavilla osa-alueilla:

- Vaasan lentoaseman kehittäminen ja lentorahtiin liittyvät järjestelyt
- kuntien hankintatoimeen liittyvä logistiikka
- seudulla toimivien logistiikka-sovellutuksia tarjoavien ICT-alan yritysten kehittämistarpeet
- seudun teollisuuden erikoiskuljetuksia tarjoavien yritysten kehittämistarpeet
- seudulla sijaitsevien lukuisten kansallisesti merkittävien kumipyöräliikenteen operaattoreiden kehittämistarpeet

Selvitysten tarkoituksena oli kehittämistarpeiden pohjalta valmistella muulla rahoituksella toteutettavia varsinaisia kehittämis-, investointi- ja koulutushankkeita. Seuraavassa esitellään toimenpiteet ja tulokset kullakin osa-alueella.

Vaasan lentokentän kehittämiseen VASEK osallistui logistiikka-alueen kehittämishankkeen suunnittelijana ja yhteistyön koordinaattorina. Hankkeen tavoitteena on toteuttaa lentokentän alueelle lentoasemataso rahtiliikenteelle. Hankkeelle haettiin TE-keskuksen työvoimaperustaista investointitukea n. 700 000 euroa, jonka lisäksi hankeryhmä valmisteli VASEKin johdolla erillistä EAKR-rahoitteista hanketta lentologistiikka-alueen markkinointiin. Aluekeskusohjelmasta

hankkeelle rahoitettiin myös alueen maaperätutkimuksien sideaineselvitys. Suunniteltu lentorahtiasematasen alue on vanhaa merenpohjaa, jonka vahvistamiseen aiotaan käyttää stabilointitekniikkaa. Sideaineselvityksen avulla varmistetaan stabilointitekniikan soveltuvuus, joka tässä mittavassa hankkeessa (stabilointialue Suomen suurimpia, kustannusarvio lähes 3 milj. euroa) nähtiin välttämättömäksi. Lisäksi selvityksestä saadaan sideaineiden osalta lisätietoa, jota voidaan hyödyntää myös muissa tulevaisuuden hankkeissa.

Vaasan seudun kuntien hankintarenkaan kehittämishankkeessa keskitytään hankintarenkaan henkilöstön toimintatapojen sekä logistiikan järjestelyiden kehittämiseen. VASEK toimii hankkeen koordinaattorina, on laatinut hankkeen toteutussuunnitelman sekä toteuttanut konsulttipalveluiden kilpailuttamisen. Kehittäminen aiotaan toteuttaa kaksivuotisella hankkeella, johon on haettu rahoitusta Tykes-ohjelmasta. Hankkeeseen osallistuu 9 kuntaa ja 3 terveystieteiden tutkimusta. Kaiken kaikkiaan hankkeessa on mukana noin 160 henkilöä.

Seudulla toimivien logistiikka-sovelluksia tarjoavien ICT-alan yritysten tarve- ja osaamiskartoitus aloitettiin vuoden 2007 loppupuolella. Logistiikka- ja ICT-sektoreiden potentiaalisen synergian hyödyntämistä alustettiin myös yhteistyösuunnitelmilla Kauhajoen seudun aluekeskusohjelman kanssa. Yhteistyötä sektoreiden välillä tehdään parhaillaan mm. Vaasan yliopiston logististen järjestelmien tutkimus- ja kehityshankkeissa, joka toimii hyvänä perustana yhteistyön syventämiselle ja osaamisalueen edelleen kehittämiseksi. Yhteistyö aloitettiin myös Vaasan ammattikorkeakoulun kanssa insinöörikoulutusohjelman logistiikkasisällön suunnittelussa.

Vaasan seudun teollisuuden raskasliikenteestä ja erikoiskuljetuksista toteutettiin kattava selvitys, jossa kartoitettiin liikenteen määrät, järjestelyt, suurimmat ongelmakohdat sekä esitettiin ongelmakohtiin ratkaisuja. Seudun vientipainotteisesta metalli- ja energia-alan suurteollisuudesta johtuen alueella liikennöi vuositasolla 1300 erikoiskuljetusta. Nykytilanteen kartoituksen lisäksi selvitys antaa toimenpide-ehdotuksia tulevaa kehitystä silmällä pitäen. Työtä kuljetustoiminnan parissa jatkettiin selvittämällä tarpeita myös operaattoreiden eli kuljetusliikkeiden näkökulmasta.

Merenkurkun liikenteen kehittämiseen VASEK osallistui Kvarnenrådet Kommunikationsgrupp:in jäsenenä. Ryhmä valmisti tuleville vuosille mittavaa hanketta, joka tähtää Merenkurkun tulevaisuuden liikennevision luomiseen sekä keskittyy kokoamaan nykyisin saatavilla olevaa tietoa yhteen.

4. Media-alan kehittäminen

Vaasan seudulla on panostettu media-alan kehittämiseen uutena kasvavana toimialana viime vuosina.

Media-alan kärkiosaamista on kehitetty järjestelmällisesti mm. kuluneen aluekeskusohjelmakauden aikana, jonka ansiosta Vaasan seutu nimettiin vuodesta 2007 alkaen OSKE-ohjelman liitännäisjäseneksi Digitaaliset sisällöt –klusteriin, joka muodostaa aluekeskusohjelman kautta rahoitetun media-alan kehittämiskokonaisuuden A. Vaasan seudun operatiivista toimintaa johtaa Åbo Akademin MediaCity, jossa on keskitytty interaktiiviseen formaatti- ja sisältötuotantoon sekä yleisö- ja käytettävyydestä lähtevään. Kehittämiskokonaisuus B puolestaan kattaa media-alan horisontaalisen kehittämisen, johon kuuluvat mm. Pohjanmaan Mediakomission toiminta, Wildlife Vaasa –luontoelokuvafestivaali ja Pohjanmaan luontoelokuvakeskuksen perustaminen, alan verkostoitumisen edistäminen sekä printtimedian kehittämistoimet. Seuraavassa kuvataan keskeisimmät tulokset kehittämiskokonaisuuksittain:

A. Digitaalisten sisältöjen kehittäminen OSKE-ohjelman liitännäisjäsenyyteen perustuvana pilottitoimintana

Media City on toiminut Vaasan seudun edustajana kansallisen Digitaaliset sisällöt –klusterin ohjausryhmässä ja heillä on ollut tukenaan paikallinen seudun rahoittajista ja yhteistyökumppaneista koostuva ohjausryhmä. Digibusiness-klusterin päähaasteet vuonna 2007 olivat yhteistyöruutiinien rakentaminen klusterin sisällä sekä ohjelman laatiminen ohjelmakaudelle 2007-2013. Vaasan seudun liitännäisjäsenyys on edellyttänyt käsitteen sisällön ja merkityksen määrittelemistä, yhteistyön rakentamista klusterin jäsenten kanssa sekä ohjelman priorisointeihin ja linjanvetoihin osallistumista ja Vaasan seudun toiminnan ja tavoitteiden hyväksyttämistä osaksi klusterin toimintaa. Vaasan seudun vastuualueeksi Digibusiness-klusterin toimintasuunnitelmassa määriteltiin digitaalisten sisältöjen kehittäminen ja testaamisympäristö. Alueellisella tasolla tärkein tehtävä on ollut muotoilla kehitysagenda osaamiskeskusten toiminnan rakentamiseksi, yhteistyökumppanien ja alueellisten kehitysviranomaisten sitouttaminen sen toteuttamiseen, sekä jatkotoimien suunnittelu ja sopiminen, mukaan lukien käynnistettävien sisällöllisten hankkeiden rahoitus ja käynnistäminen. Jäsenyyden toteuttamista ohjaamaan ja hankesuunnittelun taustatueksi nimettiin alueellinen ohjausryhmä, jossa ovat edustettuina liitännäisjäsenyyttä hallinnoiva VASEK Oy, Länsi-Suomen Osaamiskeskuksesta vastaava Merinova Oy, Pohjanmaan liitto, MediaCity sekä Muova. Ohjausryhmä kokoontui kahdesti vuonna 2007.

Kärkihankkeagenda

Käyttäjäkokeemukset digitaalisen sisällön kehittämisessä

Käytettävyyden ja käyttäjäkokeumusten testaaminen digitaalisen sisällön kehittämisessä muodostavat Vaasan alueen osaamiskeskuksen ydinalueen. Osana kärkihanketta on käynnistetty etupäässä ICT-alan yrityksille suunnattu USEIT – tuotekehittelyohjelma, jonka ensimmäinen kierros toteutetaan 2007-2008 TE-keskuksen yritysosan rahoituksella. USEIT-ohjelmassa kymmenelle IT-alan yritykselle tarjottiin mahdollisuus testata ja kehittää tuotteitaan käyttäjänäkökulmasta testien, konsultoinnin sekä asiantuntijaluentojen avulla.

Kärkihankkeen puitteissa on käynnistetty myös muita hankesuunnittelu- ja rahoitusprosesseja, ja vuoden 2008 aikana päästäneen toteuttamaan useampia hankkeita.

Crossmedia-formaattikehitys

Formaattikehityspalvelujen tuotteistaminen on aloitettu päämääränä luoda kehitysohjelma jonka puitteissa tarjotaan TV- ja muille tuotantoyhtiöille konsultointipalveluja vuovaikutteisten crossmediaformaattien kehittämisessä. Hankkeen rahoituksesta ja toteuttamis aikataulusta käydään neuvotteluja kuluvan syksyn aikana.

Creative Lab

Vuonna 2007 käynnistettiin Länsi-Suomen muotoilukeskus Muovan luovan laboratorion, Creativelabin, toiminta: Toteutettiin markkinatutkimus, kehitettiin Creativelabin toimintamallia ja tiloja, kehitettiin ja pilotoitiin workshopmenetelmiä ja –palveluita, rakennettiin yhteistyöverkostoa sekä suunniteltiin luovan laboratorion toimintaan liittyviä tutkimus- ja kehittämishankkeita. Creativelabin toimintamalli perustuu kokonaispalveluun, joka sisältää tilat, ohjauksen, asiantuntijat ja räätälöidyn ohjelman. Workshop-palvelut keskittyvät käyttäjä- ja asiakaslähtöiseen tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen, brandin rakentamiseen, vision kirkastamiseen sekä luovuuteen.

Monikielinen viestintä ja sisällönhallinta

Kouvolan seudun osaamiskeskuksen taholta on esitetty yhteistyötä monikielisen viestinnän ja sisällönhallinnan alalla, koska Vaasan seudulta löytyy alan huippuosaamista ja –toimijoita.

Ensi neuvottelukontaktin perusteella on laadittu ensimmäinen versio hankesuunnitelmasta jota työestetään edelleen syksyn aikana, ja hankkeen käynnistämiseksi on tarkoitus varata rahaa vuoden 2008 määrärahoista.

Sustainable Experience Journey –hanke

Svenska handelshögskolan ja Länsi-Suomen muotoilukeskus Muova on tehnyt aihakemuksen Tekesin Vapaa-ajan palvelut -ohjelmaan. Sustainable Experience Journey -projektin tavoitteena on tutkia asiakaskokemuksen rakentumista sekä siihen perustuvaa innovaatiotoimintaa kestävä kehityksen näkökulmasta. Innovaatioalusta perustuu eri matkailutoimijoiden verkostoon ja hyödyntää uusinta informaatioteknologiaa. Innovaatioalusta pilotoidaan Suomen ainoassa maailmanluonnonperintökohteessa, Merenkurkussa.

Taustaselvitykset ja muut oheishankkeet

Vuorovaikutteisen sisällöntuotannon seuranta ja kartoitus

MediaCityn toimesta on jo parin viime vuoden ajan kartoitettu ja analysoitu sisällöntuotannon ja erityisesti vuorovaikutteisen TV- ja crossmediatuotannon markkinoita ja näkymiä kansainvälisellä tasolla. Kartoitustyö on käsittänyt seminaari- ja messukäyntejä sekä kotimaassa (mm. Sile-projektin Rysä-tapahtumat) että ulkomailla (alan vuosittaiset päätapahtumat MIPTV ja MIPCOM) täydennettynä tapaamisilla avainhenkilöiden kanssa sekä uutisseurannalla eri medioissa. Vuoden 2007 päivitys valmistuu aikataulun mukaisesti marraskuun aikana.

Medusa-tutkimusyhteistyöhanke

Medusa-projekti on MediaCityn ja Vaasan korkeakoulukonsortion yhteishanke, jonka päämäärä on tutkijayhteisön vahvistaminen, uusien tutkimusprojektien suunnittelu ja käynnistäminen sekä tutkimuksen tunnettuuden parantaminen. Projekti toimii samalla yhteydenpitokanavana tutkijayhteisön ja osaamiskeskustoiminnan välillä.

Projektin puitteissa täydennetään v 2007 aikana Digibusiness-klusterin tutkimuskartoitus Vaasan alueen kohdalla.

Projektin puitteissa järjestettävässä tutkijaseminaarissa esitellään klusterin toiminta ja mahdollisuudet tutkimuksen rahoitukseen kansallisten ohjelmien kautta. Lisäksi käynnistetään uusien, sisältöalaa tukevien tutkimusprojektien ideointi ja suunnittelu tavoitteena ainakin yksi yhteinen projekti, joka samalla nostaa alueen profiilia.

Selvitys sisältötuotannon taloudellisista seurauksista

Yksi Digibusiness-klusterin haasteista on sisältöliiketoimialan tarkempi määrittäminen ja rajaaminen, koska toimiala ei sovi kovin hyvin käytössä olevaan luokitteluun. Koska toimiala on suhteellisen uusi ja nopeasti kehittyvä, on käytännössä huomattu myös esim. erilaisten julkisten toimijoiden ja päätöksentekijöiden ymmärtävän sen toimintaedellytyksiä huonommin kuin perinteisiä teollisuusaloja. Tästä syystä on päätetty teettää tutkimus, jossa käytetään TV-tuotantoalaa esimerkkinä ja selvitetään, mitä taloudellisia, imagollisia ym. seurauksia tuotantoprojekti aiheuttaa paikkakunnalla ja alueella, jossa se toteutetaan. Hankkeen toteuttamisesta tulee vastaamaan Probic Oy. Hanke käynnistyy syksyn aikana taloudellisen analyysin muodossa, ja sitä täydennetään v. 2008 aikana tunnettuus- ja imago tutkimuksella.

Liiketoimintaosaaminen ja kansainvälistyminen

Digibusiness-klusterin toiminnan tärkeimmät päämäärät ovat sisältöalan yritysten liiketoimintaosaamisen kehittäminen ja kansainvälistymisen edistäminen. Näitä päämääriä on Vaasan alueella toteutettu pääasiallisesti kahta eri kautta: Yllä esiteltyjen ja muiden hankkeitten kautta on avustettu sisältöalan yrityksiä tuotekehittelyn ohessa myös liiketoiminnan kehittämisessä ja kansainvälistymisessä, usein konkreettisesti esim. sparrauksen/konsultoinnin tai yhteisten vientimatkojen muodossa. Taustatukena tässä työssä on hyödynnetty alan kansallisia toimijoita kuten Diges ry:tä. Alueellamme toimii myös viranomaisia, organisaatioita ja kehitysyhtiöitä, joiden toimenkuviiin ja valtuuksiin yllämainitut toimenpiteet kuuluvat. Tästä syystä mitään erityisesti sisältöalalle kohdistuvaa liiketoiminta- tai kansainvälistymishanketta ei ole käynnistetty, vaan näitä teemoja tullaan vastakin lähestymään yhtäältä osana tuotekehittely- ja vastaavia hankkeita, ja toisaalta avaamalla Digibusiness-klusterin kansalliset hankkeet myös Vaasan alueen yrityksille.

Kytkenät muihin klustereihin: Energiateknologia ja Meriklusteri

Oske-toiminnan tavoitteisiin kuuluvat myös klusterien väliset yhteishankkeet, joilla etsitään synergiaa ja uusia innovatiivisia tuotteita ja palveluita. Vaasan alueella kyseeseen tulevat energiategnologiaklusteri, jossa Länsi-Suomen osaamiskeskus toimii valtakunnallisena koordinaattorina, sekä Meriklusteri. Käytännössä tämä yhteistyö on alkanut kahden Muovan tekemän hankesuunnitelman myötä:

Designing Smart Energy-projektissa tutkitaan, voidaanko kotitalouksien energian kulutukseen vaikuttaa teollisen muotoilun avulla. Tutkimustiedon pohjalta suunnitellut käyttöliittymäkonseptit testataan käyttäjäryhmissä, mm. Vaasan Asuntomessujen yhteydessä.

ELENE-projektissa kehitetään www-pohjainen oppimisympäristö, jonka avulla energia olisi helpommin ymmärrettävissä ja jossa kestävä kehityksen kulutustottumuksia voisi oppia ja opettaa.

B. Media-alan horisontaalinen kehittäminen kasvavana toimialana Vaasan seudulla

Digitaaliseen sisällöntuotantoon suuntautuvan kärkiosaamisen lisäksi Vaasan seudulla panostetaan aluekeskusohjelman kautta myös laajemmin media-alan kehittämiseen. Vuonna 2007 aluekeskusohjelmaan liittyen on toimittu mm. seuraavalla tavalla:

MediaCityyn niin ikään kytkeytyvän Pohjanmaan Mediakomission toiminta on kehittynyt hyvin vuosina 2006-2007. Paikallisen tuotantoalustan luominen ja tuotantotoiminnan monipuolinen edistäminen ilman suoraa tuotantotukea on osoittautunut hyväksi toimintatavaksi, jonka ansiosta Vaasan seutu ja Pohjanmaan maakunta on yksi tärkeimpiä tuotantopaikkoja kansallisesti. Tämän nojalla aluekeskusohjelman puitteissa VASEKin ja MediaCityn yhteistyönä on anottu opetusministeriön vuosittain haettavaksi julistamaa määrärahaa alueellisen audiovisuaalisen toiminnan kehittämiseksi. Vuonna 2007 Vaasan seudulle myönnettiin 37.000€ valtakunnallisesta 90.000€ kokonaismäärärahasta, joka osaltaan kuvastaa Vaasan seudun keskeistä asemaa toimialalla.

Vaasan seudun monipuolisuutta media-alalla vahvistaa myös kansainvälinen luontoelokuvafestivaali Wildlife Vaasa, joka nykyisellään linkittyy samalla hienosti Merenkurkun saavuttamaan asemaan Suomen ensimmäisenä maailmanluonnonperintönä. Tähän liittyen käynnistyi myös luontoelokuvaan erikoistuvan kolme maakuntaa kattavan Elokuvakeskus Botnian suunnittelu, johon myönnettiin 8.000€ siemenrahoitus aluekeskusohjelmasta. Tarkoitukseen haettiin myös opetusministeriön avustusta, jota saatiin mm. Nature Film Net –tietokantahankkeeseen.

Aluekeskusohjelman puitteissa käynnistettiin myös Vaasanseudun media-alan neuvottelukunnan toiminnan valmistelu. Toimialan kehittäjistä, yrittäjistä ja rahoittajista koostuvan työryhmän tarve on muodostunut ilmeiseksi media-alan laajalaisten kehittämistyön koordinoimiseksi, yhteistoiminnan organisoimiseksi ja rahoituksen järjestämiseksi alan eri toimenpiteiden osalta.

5. Muut seudulliset yhteistyö-, strategia- ja selvityshankkeet sekä verkostoituminen

5.1. Vaasan Tiedepuiston kehittäminen

Vaasan Tiedepuistoa kehitetään osana alueellista innovaatiojärjestelmää. Tiedepuisto on Vaasan korkeakoulukonsortion aluestrategian ykköshanke. Tiedepuiston toimijoita ovat Vaasassa toimivat korkeakoulut sekä innovaatiojärjestelmässä toimivat välittäjäorganisaatiot sekä tutkimuslaitokset. Tiedepuisto tarjoaa tiloja aloittaville yrityksille, palveluita tuottaville yrityksille sekä korkeakoulujen innovaatiojärjestelmän toimijoille ja tutkimusryhmille. Tiedepuisto edistää uusien yritysten syntymistä, rahoitusta ja kehittämistä. Tiedepuisto on siis sekä tila (innovaatiotalo, yrityshautomotom) että toimintamalli. Tiedepuisto aktivoi korkeakoulujen henkilökuntaa sekä opiskelijoita osaamisen siirtämiseen elinkeinoelämään sekä uuteen yrittäjyyteen. Korkeakoulut vastaavat yrittäjyyskoulutuksen sekä innovaatioiden

edistämisestä sekä tutkimus- ja koulutuspalveluista. Välittäjäorganisaatiot tuovat verkostoon rahoituspalveluita sekä innovaatioiden hyödyntämisen, teknologian ja yritysten kehittämisen asiantuntijapalveluita. Kaupungin ja alueen roolina on toimitilojen ja infrastruktuurin kehittäminen.

Hanke aloitettiin maaliskuussa sitouttamalla eri osapuolia mukaan hankkeeseen. Tiedepuistohankkeen aluekeskusohjelman kautta toteutettava ensimmäinen vaihe kestää 8 kk ja sen budjetti on 70.000€. Vaasan kaupunki myönsi hankkeelle 50 % kuntavastinrahoituksen osana kaupungin juhlarahoituspäätöstä Vaasan osaamisperustan vahvistamiseen. Huhtikuussa VASEK solmi tarvittavat sopimukset, joilla Teknologiakeskus Oy Merinova Ab valtuutettiin koordinoimaan hanketta. Vaasan tiedepuistohankkeen operatiivinen vaihe käynnistyi 1.9.2007 kun VTM André Österholm palkattiin projektipäälliköksi.

Vaasan tiedepuistohankkeen tavoitteena olisi edistää yritysten ja korkeakoulujen strategista tutkimus- ja kehitysyhteistyötä, luoda niihin järjestelmällisiä prosesseja sekä edistää ja tukea tiedepuistoon tehtävän ”Innotalon” kaavoitus- ja rakennusprosessia.

Aikaisessa vaiheessa todettiin että tiedepuistohankkokokonaisuuteen kuuluu kolme ydinprosessia, jotka muodostavat tulevan tiedepuistomallin. Vaasan tiedepuistohanke koordinoi kaikkia ydinprosesseja. Jokaisen ydinprosessin kehittämiseksi on perustettu hanke ja palkattu hankevastaava:

- korkeakoulujen yhteinen esihautomotoiminta
 - Vaasan kampusalueen esihautomotoiminnan koordinoitivanhanke/01.09.2007–31.12.2008 (AKO 20.000€ vuonna 2008 ja Vaasan kaupungin kuntavastinrahaa 65.000€)
- tutkimustulosten kaupallistaminen
 - Innovaatioasiamieshanke / 01.01.2007–31.12.2009 (Keksintösäätiö: 53.500€, EAKR: 45.600€, VASEK/kuntarahoitus: 45.600€, Vaasan Yliopisto: 45.600€, Svenska yrkeshögskolan: 22.800€ ja Vaasan ammattikorkeakoulu: 22.800€)
- yritysten palveluprosessit
 - Vaasan tiedepuistohanke 01.01.2007–30.04.2008 (Vaasan Kaupunki 35.000 € ja VASEK/AKO 35.000€)

Prosessivastaavat ovat muodostaneet tiedepuistotiimin yhdessä Vaasan Korkeakoulukonsortion suunnittelijan kanssa ja kehittävät yhdessä Vaasan tiedepuistomallin. Vahvaan tiede- ja elinkeinopohjaan perustuen on asetettu seuraavat tavoitteet tiedepuistotoiminnan ja EAKR-jatkohankkeen tavoitteeksi vuosille 2008 - 2010:

- lisätä korkeakouluyksiköiden välistä tutkimus- ja projektitoimintaa,
- kasvattaa hyvien liikeideoiden virtaa yrityshautomoon,
- tehostaa tutkimustulosten kaupallistamista sekä
- lisätä elinkeinoelämän rahoittamia, toimialan kehittämiseen sidottuja tutkimusprofessuureja,
- lisätä tilaustutkimusta,
- auttaa tutkijoita/yrityksiä luomalla kehittämistyötä tukevia rakenteita.
- Saada yrityksiä, joille tutkimustoimintaa on strategisesti tärkeätä, mukaan tiedepuiston prosesseihin ja rakenteisiin.

EAKR-jatkohanke on suunnitteella ja keskustelua on käyty sekä Vaasan kaupungin että Pohjanmaan liiton kanssa. Alustava budjettiehdotus on n. 760.000€ kolmeksi vuodeksi, jossa henkilötyökuukausia olisi 125 kpl. Lopullisesta hankemallista päätetään vuoden 2008 alussa.

Syksyllä on kartoitettu korkeakoulujen ja yliopistojen osaamispotentiaalia ja näkökulmaa. Aluksi on keskitytty koulutuspuoleen, mutta vuoden 2008 alusta aloitetaan yrityskeskustelut potentiaalisista tiedepuiston toimintamalleista ja yritysten omasta näkemyksestä osuudestaan tiedepuistomallissa.

Vuoden viimeisten viikkojen aikana ja vuoden 2008 alussa toteutetaan tutustumismatkat menestyneisiin tiedepuistoihin. Marraskuussa käytiin ohjausryhmän kanssa Linköpingissä ja joulukuussa vierailaan ainakin Joensuussa ja Kuopiossa. Vuoden 2008 puolella tutustutaan vielä Seinäjoen, Uumajan ja Göteborgin toimintamalleihin. Lisäksi on jo tutustuttu Kokkolan kemianpuistohankkeeseen.

Syksyn aikana on työstetty myös Vaasan tiedepuiston uutta visuaalista ilmettä, joka tulee näkymään joulukuun aikana uusituilla verkkosivuilla www.vaaasciencepark.fi. Uuden ilmeen ja tunnettuuden luomista helpottaa se, että Palosaaren Yrityskeskus on neuvottelujen jälkeen luovuttanut hallussaan olleen Vaasa Science Park –aputoiminimen tiedepuiston käyttöön. Kaavoitusprosessissa tiedepuistohanke on mukana Vaasan merikampusryhmässä, jossa suunnitellaan uutta kampusaluetta.

5.2. Venealan yhteistyö Kokkolan ja Pietarsaaren seutujen kanssa

Vaasan seutu on jo muutaman viime vuoden aikana osallistunut erillisrahoituksella moniin venealan kehittämistoimenpiteisiin yhdessä Pietarsaaren ja Kokkolan seutujen kanssa. Vuodesta 2007 lähtien Vaasan seutu on osallistunut toimialan kehittämiseen vahvemmin aluekeskusohjelman kautta osapuolten yhteisen suunnitelman pohjalta. Vaasan seudulla venealan kehittämisen painopisteenä on alueella toimivien venevalmistajien lisäksi erityisesti alaan liittyvän monipuolisen alihankintatoiminnan vahvistaminen ja verkottaminen. Vaasan seudun osalta keskeistä on myös venealan kauppa, jonka edistämiseksi vuoden aikana selvitettiin myös uivan venemessun ja venetarvikkeisiin painottuvan tapahtuman järjestämisedellytyksiä yhdessä paikallisten venekerhojen ja messuyhtiön kanssa. Tätä työtä jatketaan edelleen vuonna 2008, jolloin on mahdollisuus synergiahöyryihin Vaasassa järjestettävien valtakunnallisten Asuntomessujen kanssa.

Toiminnan ydintavoitteena on klusterin rakenteellisen osaamisperustan laajentaminen strategisesti tärkeiltä osa-alueiltaan: Niiä ovat asiakastarpeiden ja trendien tunnistaminen, markkinalähtöisten tuotekehitysprosessien hallinta, businessorientoitunut liikkeenjohto-osaaminen, brandimarkkinoinnin- ja kumppanuustoiminnan hallinta, sekä innovaatio ja kehittämispalveluympäristöjen hyödyntäminen. Seuraavassa on esitelty vuoden 2007 toimintasuunnitelman tavoitteet ja niitä vastaava toiminta:

4. Pohjanmaan veneklusterin markkinointi

Tavoite

Osallistutaan Pohjanmaan veneklusterin Helsingin kansainvälisillä Vene-Båt- 07 venemessuilla tapahtuvan yhteisesiintymisen organisointiin.

Toiminta

Yhteisosastoon osallistui alueelta kahdeksan näytteilleasettajaa. Osallistuneiden yritysten edustajien arvion mukaan järjestelyt olivat erittäin onnistuneet. Messuja varten julkaistiin alueen (Kokkola, Pietarsaari, Vaasa) yrityksiä esittelevä kahdeksansivuinen klusteriesite.

Tavoite

Markkinoidaan aluetta ja luodaan toimintaedellytyksiä ja asiakassuhteita alueelle syntyville ja etabloituville avainosaamisaloja edustaville yrityksille. Näitä aloja ovat mm. design, teollinen muotoilu, tekninen suunnittelu, 3D-mallinnus, laminointi ja sisustuspuuosien valmistus

Toiminta

Erään merkittävän venevalmistajan osalta luotiin uusi paikallinen tuulilaseihin liittyvä tuotekehitys- ja asiakassuhde. Tuulilasit on aikaisemmin tuotettu pelkästään Norjassa. Markkinoinnin, markkinatutkimuksen ja yritysvierailujen kautta järjestettiin Det Norske Veritas (DNV) –luokituslaitoksen etabloituminen alueelle. Erään suurehkon uuden venevalmistajan alueelle etabloitumisen eteen tehtiin laajaa ja tuloksellista työtä. Kauhajoen huonekaluteollisuusklusterin kanssa käytiin neuvotteluja ja järjestettiin yritysvierailuja veneyrityksissä tavoitteena uusien asiakkuuksien löytäminen. Eräälle alueen venetehtaalle hankittiin uusi ruostumattomien veneosien toimittaja ja samalla kehitettiin metallialan palveluja tarjoava uusi yritys alueelle. Vuoden aikana tehtiin markkinatutkimuksia ja valmistettavaa työtä kahden uuden suunnittelutoimiston etabloitumiseksi alueelle. Toinen kyseisistä yrityksistä perustaa todennäköisesti ensi vuoden alussa suunnittelutoimiston palvelemaan alueemme veneyrityksiä.

Tavoite

Tuetaan Kokkolan Marin Gate ja Pietarsaaren BTC-venetuotantoalueiden kehittymistä markkinoimalla niitä uusille tuotannollisille yrityksille ja osallistumalla niihin sijoittuvien yritysten toiminnan kehittämiseen. Tuetaan kärkiyrityksiä sopimusvalmistuksen ja alihankintatoiminnan laajentamisessa ja niihin liittyvän uuden liiketoiminnan luomisessa.

Toiminta

Useiden yritysten kanssa on valmisteltu keskinäistä yhteistyötä. Nämä ovat liittyneet valmistusyhteistyöhön ja alihankintaan. Lisäksi on valmisteltu yrityskohtaisia kehittämis- ja investointihankkeita.

Tavoite

Lisätään yhteistyötä muiden toimialojen ja klustereiden kanssa järjestämällä aktiivista bench marking ja fact finding toimintaa.

Toiminta

Meriklusteri (Petteri Järnström) ja alueellisen koordinaattorin Merinovan (Seppo Murto) kanssa tehty Tekes -Venealan Toimialaohjelman syntymiseen tähtäävää yhteistyötä. Osallistuttiin 21-22.11.07 Turussa järjestettävään MarineGate 2007 kontaktimessutapahtumaan. Tavoitteena on myydä alueemme palvelutarjontaa meriteollisuuden toimijoille. Yritysrhmän kanssa vierailtu Turun seudulla tutustumassa alueen alihankintatarjontaan ja kartoittamassa yhteistyömahdollisuuksia.

Tavoite

Markkinoidaan venealaa monipuolisena työllistäjänä laajasti peruskouluihin ja eri tason ammatillisiin oppilaitoksiin.

Toiminta

Optimassa pidetään 14.12.2007 Venealan joulupuuro-tilaisuus johon myös kutsutaan oppilaitoksen oppilaita. Puurotilaisuudessa käsitellään tänä vuonna mm. aiheita Venealan Teknologiaohjelma, ATEX-lainsäädäntö, DNV esittely ja venealan suhdannebarometri. Muita otsikkoon liittyviä tilaisuuksia ei peruskouluissa ja ammattioppilaitoksissa ole ollut tämän vuoden aikana.

B. Tuotantoteknologian kehittäminen

Tavoitteet

Pyritään nostamaan tuotekehitysosaamisen ja tuotantoteknologian tasoa rakentamalla yrityskohtaisia kehittämishankkeita uusien menetelmien kehittämiseksi, implementoimiseksi ja henkilöstön osaamistason nostamiseksi. Pyritään aktivoimaan ja käynnistämään uusien teknologioiden ja materiaalien käyttöönottoa edistäviä hankkeita. Tämä tarkoittaa yhteisiä koulutuksia, fact-finding matkoja, yrityskohtaisia kehittämishankkeita. Erityisinä painopisteinä ovat robotti- ja automaatiotekniikka, suljetut laminointimenetelmät, tietokoneavusteiset 3D-suunnittelu ja valmistusmenetelmät, komposiittimateriaalit, sekä tuotannon lay-out suunnittelu. Avustetaan yrityksiä tietokoneavusteisten tuotanto ja tuotekehitysmenetelmien tutkimus ja käyttöönottohankkeiden suunnittelussa, valmistelussa ja toteuttamisessa.

Toiminta

Erään alueen suurimpiin lukeutuvan veneyrityksen kanssa on tehty injektio laminoinnin kehittämisen osalta laajaa yhteistyötä. Tämän lisäksi on yrityksen kanssa valmistumassa projektihakemus joka todennäköisesti tulee johtamaan merkittävään patenttiin. Injektio laminointiin liittyen on hankittu tarveohjattua koulutusta yritysryhmään, jossa on tehty yhteistyötä mm. eteläruotsalaisen (Orust, Lysekil) yritysryhmän ja Sicompin kanssa. Vuoden aikana on tehty valmistelevaa työtä liittyen uuden pienosatehtaan käynnistämiseen alueella. Hanke on erittäin mittava ja teknologia-aste ja muu toteutus huippuluokkaa. Toteutuksessa käytetään robottitekniikan lisäksi runsaasti AKO-kehittämistyössä edellisinä vuosina kehitettyjä ja käytettyjä menetelmiä. Hankkeen eräänä tavoitteena on yritysten kilpailukyvyyn turvaaminen pitkällä tähtäimellä.

Tavoite

Pyritään verkottamaan tähän osaamisalueeseen kuuluvia yrityksiä ja kehittäjäorganisaatioita yritysten kanssa.

Toiminta

Eri yritysten verkostoihin kuuluvien alihankintayritysten toimintaa on kehitetty. Toimenpiteet ovat kohdistuneet yli 20 yritykseen vuoden 2007 aikana.

Tavoite

Kehitetään alueelle klusteria palvelevaa korkeatasoista, kansallisesti ja kansainvälisesti toimivaa tuotekehitysosaamista ja sitä tukevaa palveluympäristöä.

Toiminta

Palveluympäristön kehittämisen osalta on venealan kehittämisohjelmalla ollut erittäin merkittävä rooli alueella sijaitsevan yrityksen uuden viisiakselisen, ohjelmoitavan CNC-jyrsinlaitehankinnan läpiviemisessä. Laite on alueellamme järjestyksessä viides mikä myös globaalisesti ajateltuna on erittäin korkea määrä ja antaa kuvan alueemme korkeatasoisesta ja nykyaikaisesta tuotekehitys- ja teknologiatasosta. Tuotekehitysosaamisen osalta on vuoden 2007 aikana vahvistettu suhteita slovenialaisten ja ruotsalaisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Suunnitteilla on Tanskaan suuntautuva fact finding- ja uuden palvelutarjonnan löytämiseksi tehtävä matka.

Tavoite

Markkinoidaan Tekesin TUPAS-palvelua ja rahoitusta

Toiminta

Vuoden aikana on aktiivisesti informoitu yrityksiä Tupas-palvelusta ja tehty yrityksille neljä hakemusta.

C. Koulutus ja informaatiotoiminta

Tavoite

Monipuolistetaan yritysten tuotekehitys ja markkinointiosaamista projektitoiminnan avulla.

Toiminta

Vilkasta projektinvalmistelutoimintaa vuoden 2007 aikana. Erään alueen suurimpiin lukeutuvan venevalmistajan kanssa on toimittu tiiviissä yhteistyössä, jonka kokemuksen kautta levitettiin osaamista muille alan yrityksille.

Tavoite

Vahvistetaan avainhenkilöiden brandilähtöistä liiketoimintaosaamista seminaarien, koulutusten, fact finding- ja benchmarkkaus- matkojen avulla

Toiminta

St Petersburg Boat Show venemessuille järjestettiin yhteistyössä Viexpon kanssa fact finding matka 16-19.06.07 ja sen yhteyteen vierailut potentiaalisten jälleenmyyjien luona. Fact finding- matka Kiinaan toteutettiin yhteistyössä Viexpon kanssa viikolla 13. Matkan tavoitteena oli suhteiden luominen ja tulokset olivat erittäin myönteiset.

Tavoite

Markkinoidaan venealan koulutusohjelmia alueen yrityksille.

Toiminta

Venealan Koulutusohjelmasta ja sen mahdollisuuksista on informoitu yrityksiä ja samalla markkinoitu alueen toimijoiden muita koulutusvalmiuksia ja ohjelmia. Valmisteltu yritys kohtaista LEAN- koulutusta palvelua tarjoavan yrityksen kanssa.

Tavoite

Markkinoidaan venealaa työllistäjänä ja koulutusväylänä nuorisosteen oppilaitoksiin.

Informoidaan koulutukseen hakeutuvia henkilöitä venealan työtilaisuuksista

Toiminta

Edellisinä vuosina on kyseisiä tilaisuuksia koulutustahojen puolelta järjestetty. Tänä vuonna ei vastaavia ole ollut.

Tavoite

Toimitetaan kaksi teemakohtaista Ostrobothnian BoatBuilder –julkaisua

Toiminta

Edellisistä vuosista poiketen lehden toimittaminen on ohjausryhmässä tehtyjen päätösten mukaan jäänyt tekemättä. Syynä on ollut kustannus-säästötarve.

Tavoite

Jalostetaan ja jatketaan edelleen venealan koulutusohjelmaa.

Toiminta

Veneohjelman edustaja osallistuu Venealan Koulutusohjelman ohjausryhmätyöskentelyyn.

D. Kansainvälinen toiminta

Tavoite

Selvitetään yhteistyömahdollisuuksia ulkomaisten vene- ja tarvikevalmistajien kanssa

Toiminta

Yhteistyökeskusteluja on käyty hollantilaisen tukkurin kanssa. Suunnitelmassa on heidän edustajansa vierailu alueella. Yhteistyömahdollisuuksia ruotsalaisten venevalmistajien kanssa on heidän vierailunsa jälkeen aktiivisesti kartoitettu ja suhteita pidetty lämpiminä. Yhteistyöneuvotteluja on käyty tanskalaisen verkoston kanssa. Verkostoon kuuluu sekä venevalmistajia, että tavarantoimittajia. Yhteistyö jatkossa erittäin todennäköistä.

Tavoite

Pyritään käynnistämään tuotekehitys yhteistyötä johtavien kansainvälisten venesuunnittelutoimistojen kanssa

Toiminta

Toiminnan käynnistämiseksi täytyy löytyä yritys, joka on valmis käynnistämään suunnitteluyhteistyön. Asiasta on käyty keskusteluja mutta varsinainen ensiaskel on vielä ottamatta. On kysymys oikeasta ajoituksesta koska tarve on ilmeinen.

E. Muu toiminta

Tavoite

Venealaan liittyvät selvitykset

Toiminta

Selvitys ”Venealan työllistävä vaikutus alueellamme” on työn alla ja valmistuu vuodenvaihteeksi. On valmisteltu ministereiden erityisavustajien vierailua alueellamme. Alkuperäisenä aikatauluna oli 26.11.07 mutta vierailu on vierailijoiden toivomuksesta siirretty tammikuuhun 2008. Ohjelmaan kuuluu venealasta ja alueesta informointi sekä vierailu keskeisissä alan yrityksissä.

Yhteistyössä Finpron kanssa on kartoitettu veneyritysten kiinnostusta Välimeren maihin kohdistuvaa yhteistyötä otsikon ”Boating Industry – new business for your company” alla. Työtä jatketaan ensi vuonna jolloin pyritään löytämään viennin laajentamisesta kiinnostunut yritysryhmä.

5.3. Metallialan kehittämisverkoston toiminta ja hankevalmistelu Pohjanmaan maakunnan alueella

MetNet-hankkeen saama rahoitus Pohjanmaan liitolta loppui vuodenvaihteessa 2006–2007, ja liitolla on suunnitelmissa käynnistää metalliklusteri Pohjanmaalle vuoden 2007 aikana. Metallialan kehittämisverkosto ja klusteriohjelman valmistelu on rahoitettu Vaasan seudun aluekeskusohjelmasta.

Vuoden 2007 aikana VASEK on tehnyt haastatteluja ja koonnut metallialan yhteistyö- ja kohderyhmien (Dynamo, KKC, VAMK, Merinova, SMTEC, Pohjanmaan liitto ja Concordia) mielipiteitä, joiden pohjalta tulevaa klusteria voidaan koordinoida parhaalla mahdollisella tavalla. Haastattelujen tulokset esiteltiin näille tahoille 26.6.2007, ja vastaukset analysoitiin samassa tilaisuudessa. Klusterin tavoitteena on edistää metallialan kehitystä ja auttaa yrityksiä käynnistämään kehityshankkeita. Tärkeää on myös koota kaikki seudulliset toimenpiteet yhteen, jotta toimiala saadaan kehittymään tehokkaasti. Metalliklusterityöskentely jaetaan 7 osa-alueeseen: metallialan osaaminen, metalliyritysten kehitys, tutkimus, infrastruktuuri, yhteistyö muiden toimialojen kanssa, käynnissä olevien hankkeiden yhteen kokoaminen sekä hanketapaamiset ja medianäkyvyys. Metallialan koko maakunnan kattavan Finnmet-portaalin tulevaisuuden varmistamiseksi on KKC:n ja Crossroad Kvarkenin kanssa tehty suunnitelma portaalin sisällyttämiseksi metalliklusteriin. Hankesuunnitelma kokonaisuudesta on tehty ja se jätetään Pohjanmaan liittoon joulukuun aikana. Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ovat myös tehneet aloitteen metallialan hankkeen käynnistämiseksi. Hankkeen tavoitteena on muodostaa koneteknologiakeskus, jonka avulla metalliyritykset voivat kehittää kilpailukykyään kilpailussa muita maita vastaan. Hankkeen aloituskokous pidettiin 12.6.2007, ja siinä perustettiin työryhmä, jossa ovat edustettuina teollisuus, oppilaitokset ja seudulliset kehittämissyhtiöt. SMTEC ja VASEK tekivät kyselyn, jossa 75 metalliyritykseltä tiedusteltiin niiden kiinnostuneisuutta osallistua hankkeeseen. Kyselyn tulos esiteltiin työryhmässä 23.11.2007: siihen vastasi 65 % yrityksistä, ja vastanneista 47 % ilmoitti halustaan osallistua hankkeeseen. 53 % yrityksistä ilmoitti, että ne eivät ole kiinnostuneita tässä vaiheessa. Hankkeeseen haetaan rahoitusta projektinjohtajan palkkaamiseksi; myös yhteistyö metalliklusterin kanssa jatkuu.

5.4. Vaasan seudun elinkeinostrategian toteuttaminen ja sitä tukevat selvitykset

Vaasan seudulla on kuluneella aluekeskusohjelmakaudella edetty tuntuvasti seudullisen yhteistyön laajenemisen osalta. Alueen kuntien yhteinen kehittämis- ja elinkeinoyhtiö Vaasanseudun Kehitys Oy VASEK aloitti toimintansa vuoden 2004 alusta, alueelle on laadittu elinkeinopainotteinen seutustrategia (Vaasan seudun strategia 2004–2015), Vaasan seudun innovaatiostrategia valmistui vuonna 2005, aluekeskusohjelman puitteissa laadittiin kuntien palvelustrategia (valmistui lokakuussa 2006, muodosti pohjaa PARAS-hankkeelle) ja vuonna 2007 laadittiin Seutu-YPP sopimus keskeisten yrityspalveluorganisaatioiden kesken. Vaasan kaupunki on puolestaan valmistellut seudullisen ulottuvuuden omaavan elinkeinopoliittisen ohjelman vuoteen 2020, jonka hankkeistusvaihe on parhaillaan työn alla. Vaasan seudun elinkeinostrategian toteuttamisella tarkoitetaan siis edellä mainittujen strategia-asiakirjojen mukaisten seudullisten toimenpiteiden käynnistämistä ja toteuttamista. Käytännössä aluekeskusohjelman kautta suunnataan siemenrahoitusta strategioiden mukaisten toteuttavien hankkeiden valmisteluun, seudulliseen yhteistyöhön liittyvien seminaarien yms. tapahtumien järjestämiseen, viestintään sekä päätöksenteon tueksi hankittavan tiedon hankintaan. Seuraavassa kuvataan lyhyesti mitä toimenpiteitä on rahoitettu aluekeskusohjelman kautta vuoden 2007 aikana.

Työperäisen muuton edistämishanke/ seutumarkkinointihankkeen esiselvitys- ja valmistelutyö

Loppusyksystä 2007 aloitettiin valmistelu seutumarkkinointihankkeen toteuttamiseksi. Eri tahojen kanssa käytyjen keskusteluiden perusteella voitiin todeta, että koordinoiva, kattava ja laajaan yhteistyöhön perustuva hanke on tarpeellinen. Tärkeimmiksi painopisteiksi seudulliselle hankkeelle asetettiin yleinen seudun imagon kohottaminen ja tunnettuuden lisääminen erilaisin toimenpitein sekä aktiivisen työväestön houkuttelevuus seudulle. Työperäisen muuton edistäminen on seudun työvoimatarpeen kannalta tärkeä hankkeen osio. Työllisyystilanne on maan huippua Vaasan seudulla, joten työvoiman riittävyys on ehkä kaikkein keskeisin yritysten kasvuun vaikuttava haaste tällä hetkellä. Hankevalmistelun tueksi VASEK teki loppuvuoden aikana selvityksen n. 150 yrityksen ja muun toimijan halukkuudesta ja tarpeesta ulkomaisen työvoiman saamiseksi. Selvitys tehtiin osaksi ostopalveluna. Yritykset haastateltiin kyselylomakkeella joko henkilökohtaisin kontaktein tai sähköpostilla. Esitutkimuksen perusteella ryhdyttiin laatimaan toimenpidesuunnitelmaa varsinaisen työperäisen maahanmuuton organisoimiseksi. Eri kehittämissosioista kootaan vuoden 2008 alkuun mennessä laaja monivuotinen seutumarkkinointihanke, jolle haetaan rahoitusta Länsi-Suomen EAKR-toimenpideohjelmasta.

Elinkeinoelämään ja seudulliseen yhteistyöhön liittyvien seminaarien järjestäminen

Vaasan seutu ja laajemmin ottaen kaksikieliset rannikkoseudut tunnetaan korkeasta sosiaalisesta pääomastaan. Tämän ylläpitämiseksi on kuitenkin jatkuvasti luotava ihmisten kohtaamisareenoita. VASEKin/aluekeskusohjelman osalta toteutettiin vuonna 2007 mm. Pohjanmaan kauppakamarin ja sanomalehti Pohjalaisen kanssa yhteisesti 21.5. järjestetty huippuseminaari ”Future Workshop – Tulevaisuuden työtä ja kauppaa Pohjanmaalla”. Ohjelma rakentui kolmesta alueen kehityksen kannalta keskeisestä ajankohtaistemasta:

1. Kuntarakenne, jonka osalta kuultiin mm. seuraavat esitykset: Tanskan kuntauudistus/Tanskan kuntaliiton projektipäällikkö Michel Weber, aluekehityksen mahdollisuudet Suomessa/SM:n kansliapäällikkö Ritva Viljanen sekä Vaasa ulkomailta nähtynä/suurlähettiläs Ole Norrback
2. Luovuus, mm. Tulevaisuuden asumis- ja työympäristöt/kehitysjohtaja Juha Kostiainen/YIT Oyj, Pohjalaisuus ja luova hulluus/professori Kari Uusikylä, Helsingin yliopisto
3. Kansainvälisyys, mm. Mikä Suomessa ja Pohjanmaassa kiinnostaa Yhdysvaltoja?/Glenn K. Lewis, Yhdysvaltain suurlähetystö, Miten Vaasan seutu näkyy Euroopassa?/kabinettipäällikkö Timo Pesonen.

Seudullisten yrityspalvelujen organisointi Vaasan seudulla

Vaasan seudulla on edetty määrätietoisesti yrityspalveluiden organisoimisessa seudullisesti. Kuntakohtaisesta yritysneuvonnasta on siirrytty seudulliseen toimialoittain ja asiakokonaisuuksittain järjestettyyn toimintamalliin. VASEKin ja Pohjanmaan TE-keskuksen vetämänä valmistui alueen Seutu-YPP sopimus syyskuun alussa ja sen allekirjoittivat alueen keskeiset yrityspalveluorganisaatiot. Merkittävä rakenteellinen ratkaisu saavutettiin vielä joulukuussa, kun Vaasanseudun uusyrityskeskus Startia siirtyi toiminnalliseksi osaksi Vaasanseudun Kehitys Oy VASEKia ja sen aputoiminimeksi. Näin luotiin selkeä palvelumalli, jossa yrityksen elinkaaren neuvontapalvelut ovat saatavissa kattavasti molemmilla kotimaisilla kielillä yhdeltä luukulta elinkeino-yhtiön kautta.

Vaasanseudun elinkeinostrategian toteuttamiseen liittyvä tilasto- ja esittelyaineiston kokoaminen

Elinkeinoelämän kehittämisessä tehtävien päätösten tueksi tarvitaan ajankohtaista tilastoaineistoa monilta osa-alueilta. VASEK käynnisti vuoden 2007 lopulla tilastoaineistoihin liittyvän päivitystyön, jonka tavoitteena on tuottaa mahdollisimman edullisesti laadukasta tilastotietoa. Seudulla on aiemmin otettu käyttöön Tilastokeskuksen Seutu-Net palvelu, mutta sen heikkoutena on monien tietojen pitkäikäisy. Nopeamman, tarkemman ja tarpeisiin vastaavan paikallisen tiedon saamiseksi on valmisteltu yhteistyötä mm. Pohjanmaan kauppakamarin, Pohjanmaan liiton ja Pohjanmaan TE-keskuksen kanssa, jolloin samalla on odotettavissa kustannussäästöjä. Samaten on toimittu yhteistyössä Pietarsaaren seudun ja Suupohjan rannikkoseudun kanssa, jotta yhdenmukaisilla käytännöillä helpotetaan tietojen kokoamista erilaisten yhteishankkeiden toteutuksessa.

2. Vuoden 2007 toimintasuunnitelman toteutumatta jääneet toimenpiteet.

1. Media-alan horisontaaliseen kehittämiseen liittyen printtimedian kehittämistarpeiden kartoitus
2. Vaasanseudun elinkeinostrategian toteuttamiseen liittyvä tilasto- ja esittelyaineiston kokoaminen ja neuvottelut yhteistyötahojen kanssa on aloitettu, mutta varsinainen toteutus siirtyi vuoden 2008 alkuun

3. Selvitys vuoden 2007 rahoituksen käytöstä.

3.1 Myönnetyn perusrahoituksen määrä vuonna 2007	205.000€ (+30.000€ digitaaliset sisällöt OSKE-liitännäisjäsenyyteen)
3.2 Onko perusrahoituksen käytölle maakunnan liiton hyväksymät käyttökohteet (hakemuksen jättöhetkellä)?	kyllä
3.3 Arvio 31.1.2008 mennessä maakunnan liitossa sitomatta jäävästä perusrahoituksen määrästä	0€
3.4 Onko mahdollisille korkotuloille sovittu käyttökohteet maakunnan liiton kanssa?	ei vielä (ne kumuloidaan ohjelmakauden aikana ja lopuksi sovitaan niiden suuntaamisesta)